

Käyttöturvallisuustiedote

ARDEX WA kovettaja

1. Aineen tai valmisteen ja yhtiön tai yrityksen tunnistetiedot

Tarkistettu: 27-07-2007/ JR Korvaa: 22-12-2005	Toimittaja: Ardex OY Kalkkipellontie 4 FI-02650 Espoo Puh:+358 96869140 Faksi:+358 9 68691433 Sähköposti: ardex@ardex.fi
Käyttötarkoitus: Laattojen saumaus Laattojen kiinnitys	

2. Vaaran yksilöinti

Syövyttävää/Frätande. Ihokosketus voi aiheuttaa herkistymistä/Kan ge allergi vid hudkontakt.
Lisätietoja Pitkään jatkuva tai toistuva höyryjen hengittäminen voi vaurioittaa keskushermostoa. Kun kahta aineosaa sekoitetaan keskenään, on perehdyttävä molempien ainesosien käyttöturvallisuustiedotteisiin.

3. Koostumus ja tiedot aineosista

EINECS-nro	CAS-nro	Aineet	Luokitus	p/p %
203-865-4	111-40-0	Dietyleenitriamiini	Xn;R21/22 C;R34 R43	1-5
203-950-6	112-24-3	Trientiini	Xn;R21 C;R34 ;R43 ;R52/53	5-10
266-043-4	65997-15-1	Portlandsementti	Xi; R37/38-41	10-30
217-164-6	1760-24-3	N-(3-(trimetoksisilyyli)propyyli)etyleenidiamiini	Xi;R38-41 R43	1-5

R-lausekkeiden sanamuoto, katso osa 16.

4. Ensiaputoimenpiteet

Hengitettynä Mene raittiiseen ilmaan. Hakeuduttava heti lääkärin hoitoon.
Nieltynä Huuhtelee suu huolellisesti ja juo 1–2 lasillista vettä pienin kulauksin. Ei saa oksennuttaa. Hakeuduttava heti lääkärin hoitoon.
Ihokosketuksen kautta Poista saastuneet vaatteet. Pese iho vedellä ja saippualla. Hakeuduttava heti lääkärin hoitoon.
Silmäkosketuksen kautta Avaa silmä hyvin, poista mahdolliset piilolinssit ja huuhtelee heti vedellä (mieluiten silmien huuhteluun tarkoitetuilla välineillä). Käänny heti lääkärin puoleen. Jatka huuhtelua, kunnes potilas pääsee lääkärin hoitoon.
Muut tiedot Oireet: Katso osa 11. Lääkärin hoitoon hakeuduttaessa mukana on oltava käyttöturvallisuustiedote tai -etiketti.

5. Palontorjuntatoimenpiteet

Sammuta jauheella, vaahdolla, hiilidioksidilla tai vesisumulla. Älä ruiskuta vedellä, koska se voi aiheuttaa palon leviämisen. Jäähdytä syttymätöntä varastoa vedellä tai vesisumulla. Siirrä säiliöt pois paloaltilta alueelta, jos voit tehdä sen vaaratta. Vältä höyryjen ja savukaasujen sisään hengittämistä ja mene raittiiseen ilmaan.
---

6. Toimenpiteet onnettomuuspäästöissä

Käytä osassa 8 mainittuja henkilösuojaimia. Vuotanut aine pyyhkitään pois liinalla. Lisätietoja hävittämisestä on osassa 13. Varoitus! Syövyttävää.

Chemtox A/S, Birkemosevej 7, DK-6000 Kolding Tlf.: +45 75508811, Fax: +45 75508810, E-mail: chemtox@chemtox.com

7. Käsittely ja varastointi

Käsittely

Lisätietoja varoimista ja henkilösuojaimista on osassa 8.

Varastointi

Aine on säilytettävä turvallisesti, lasten ulottumattomissa ja erillään elintarvikkeista, rehusta, lääkevalmisteista ym.

8. Altistumisen ehkäiseminen ja henkilösuojaimet

Varoimenpiteet

Tuotetta on käytettävä tiloissa, joissa on hyvä ilmanvaihto. Käytettävissä on oltava juoksevaa vettä ja silmien huuhteluun tarkoitetut välineet. Käytettävissä on oltava hätäsuihku. Pese kädet ennen taukoja, ennen sosiaalityöjen käyttöä ja töiden jälkeen.

Hengityksensuojaus

Käytä hengityssuojainta, jossa on A suodatin.

Käsineet ja suojavaatetus

Käytä suojakäsineitä tyyppiä neopreeni, butyylilikumi. Vaihda saastuneet käsineet välittömästi ja pese kädet vedellä ja saippualla. Käytä sopivaa suojavaatetusta.

Silmiensuojaus

Käytä suojalaseja/kasvosuojainta.

Työperäisen altistuksen HTP-arvot

Aineosat	Altistuksen HTP-arvo	Huomautukset
Dietyleenitriamiini	1 (8h), 3 (15m) ppm 4,3 (8h), 13 (15m) mg/m ³	iho

Huomautukset

iho: Aine voi imeytyä elimistöön ihon kautta.

Kontrollimenetelmät

Työperäisen altistuksen mainittujen raja-arvojen noudattamista voidaan seurata työterveydenhoitomittauksilla.

9. Fysikaaliset ja kemialliset ominaisuudet

lomuoto: Tahnamainen neste
Väri: Valkoinen
Haju: Tunnistettava
pH: 13
Kiehumislämpötila: 335 °C
Tiheys: 1,7 g/ml

Vesiliukoisuus: Emulgoituva
Leimahduslämpötila: 135 °C

10. Stabiilisuus ja reaktiivisuus

Tuote on stabiili, kun sitä käytetään toimittajan ohjeiden mukaan.

11. Myrkyllisyyteen liittyvät tiedot

Välitön

Hengitettynä

Tuote vapauttaa orgaanisten liuottimien höyryjä, jotka voivat aiheuttaa uneliaisuutta ja huimausta. Suurina pitoisuuksina höyryt voivat aiheuttaa päänsärkyä ja myrkytysoireita.

Nieltyinä

Voi aiheuttaa syövytysvammoja suussa, ruokatorvessa ja vatsalaukussa. Kipuja suussa, nielussa ja vatsassa. Nielemisvaikeuksia, huonovointisuutta ja veristä oksentelua. Suussa ja suun ympärillä voi näkyä ruskeita läiskiä ja syövytysvammoja.

Ihokosketus

Syövyttävää. Aiheuttaa polttavaa kipua, punoitusta, rakkoja ja syövytysvammoja. Voi imeytyä ihon läpi ja aiheuttaa esimerkiksi huimausta ja päänsärkyä.

Silmäkosketus

Voi aiheuttaa vakavia syövytysvammoja, kipua, silmien vuotamista ja silmäluomien muurautumista umpeen. Vakavien silmävaurioiden ja näön menetyksen riski.

Herkistyminen

Ihokosketus voi aiheuttaa herkistymistä. Oireita ovat punoitus, turvotus, rakot ja haavaumat. Oireet kehittyvät yleensä hitaasti.

Pitkäaikaisvaikutukset

Voi vahingoittaa keskushermostoa

Pitkään jatkuva tai toistuva ihokosketus tai höyryjen hengittäminen voi vaurioittaa keskushermostoa.

12. Tiedot kemikaalin vaarallisuudesta ympäristölle

Vältä tuotteen joutumista viemäriin tai pintavesiin.

Ekotoksisuus

Tuote sisältää pieniä määriä ympäristölle haitallisia aineita.

13. Jätteiden käsittelyyn liittyvät näkökohdat

Vuotanut aine ja jäte kootaan suljettuihin, tiiviisiin säiliöihin ja toimitetaan paikalliselle ongelmajätelaitokselle.

EWC-koodi: Riippuu toimialasta ja käytöstä yms. 08 04 09 Liima- ja tiivistysmassajätteet, jotka sisältävät orgaanisia liuottimia tai muita vaarallisia aineita.

Absorboimisaine/liina saastunut tuotteesta:

EWC-koodi: 15 02 02 Absorboimisaineet, suodatinmateriaalit (mukaan luettuina öljysuodattimet, joita ei ole mainittu muualla), puhdistusliinat ja suojavaatteet, jotka ovat vaarallisten aineiden saastuttamia.

Kovettunut tuote on jätesäännösten mukaan vaaratonta jätettä. Pyydä käsittelyohjeet paikallisilta viranomaisilta. Alla oleva koodi on jäterekisteröintiä varten.

EWC-koodi: Riippuu toimialasta ja käytöstä yms. 17 09 04 Muut kuin nimikkeissä 170901, 170902 ja 170903 mainitut rakentamisessa ja purkamisessa syntyvät sekalaiset jätteet.

14. Kuljetustiedot

Tuote on kuljetettava kansallisten ja/tai kansainvälisten vaarallisten aineiden ADR:n ja IMDG:n mukaisten tie- ja merikuljetusmääräysten mukaisesti.

ADR: YK 2735 ; POLYAMIINIT, NESTEMÄISET, SYÖVYTTÄVÄT, N.O.S. (trientiini) ; 8 ; III

IMDG: UN 2735 ; POLYAMINES, LIQUID, CORROSIVE, N.O.S. (3,6-diazaoctanethylenediamin) ; 8 ; III

Luokituskoodi: C7 ADR-merkintä: 8 Vaaran tunnusnumero: 80

Leimahduspiste: 135°C IMDG-merkintä: 8 IMDG EmS.: F-A, S-B

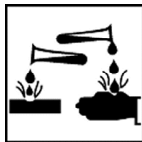
Kuljetus ADR 1.1.3.6:n mukaan: Kerroin: 1. Enimmäismäärä kuljetusyksikköä kohti: 1 000 kg.

Rajoitettuja määriä:

ADR: Enimmäismäärä 5 l sisäpakkausta kohti ja enintään 30 kg kolia kohti. Kutiste- tai käärintämuovia käytettäessä raja on 5 l sisäpakkausta kohti ja 20 kg kolia kohti (sisäpakkausten on oltava metallia tai muovia, joka ei hajoa tai puhkea helposti).

IMDG: Enimmäismäärä: 5 l sisäpakkausta kohti ja enintään 30 kg kolia kohti. Kutiste- tai käärintämuovia käytettäessä raja on 20 kg brutto kolia kohti (sisäpakkausten on oltava metallia tai muovia, joka ei hajoa tai puhkea helposti).

15. Lainsäädäntöä koskevat tiedot

Vaaranumero

Syövyttävä/Frätande

Varoitusmerkit

C

Sisältää

Dietyleenitriamiini, N-(3-(trimetoksisilyyli)propyyli)etyleenidiamiini, Trientiini / 2,2'-iminodi(etylamini), N-(3-(trimetoksisilyyli)propyl)etylendiamiini, Trientin

R-lausekkeet

Syövyttävää/Frätande. (R34)

Ihokosketus voi aiheuttaa herkistymistä/Kan ge allergi vid hudkontakt. (R43)

S-lausekkeet

Varottava kemikaalin joutumista iholle./Undvik kontakt med huden. (S24)

Roiskeet silmistä huuhdeltava välittömästi runsaalla vedellä ja mentävä lääkkäriin./Vid kontakt med ögonen, spola genast med mycket vatten och kontakta läkare. (S26)

Käytettävä sopivaa suojavaatetusta, suojakäsineitä ja silmien- tai kasvonsuojainta./Använd lämpliga skyddskläder, skyddshandskar samt skyddsglasögon eller ansiktsskydd. (S36/37/39)

Onnettomuuden sattuessa tai tunnettaessa pahoinvointia hakeuduttava heti lääkärin hoitoon (näytettävä tätä etikettiä, mikäli mahdollista)./Vid olycksfall, illamående eller annan påverkan, kontakta omedelbart läkare. Visa om möjligt etiketten. (S45)

Muut merkinnät

Ei mitään.

Kemikaaliturvallisuusarviointi

Kemikaaliturvallisuusarviointia ei ole tehty.

Käytön rajoitukset

Alle 18-vuotiaat eivät saa käsitellä tuotetta tai altistua tuotteelle. 16–18-vuotiaat voivat kuitenkin hakea erikoislupaa työsuojeluviranomaisilta.

16. Muut tiedot

Koulutusvaatimukset

Erikoiskoulutusta ei vaadita, mutta tämän käyttöturvallisuustiedotteen perusteellinen tuntemus on suositeltavaa.

Toimiala

Rakennusteollisuus

Käytetyt lähteet

807/2001 (Viimeinen muokkaaja: 206/2007) Sosiaali- ja terveysministeriön asetus kemikaalien luokitusperusteista ja merkintöjen tekemisestä.

509/2005 Sosiaali- ja terveysministeriön asetus vaarallisten aineiden luettelosta.

Kuljetusmääräysten versiot ADR 2007 ja IMDG 2006.

HTP-arvot 2005:ssa

1390/1993. (Viimeinen muokkaaja: 988/2004) Jäteasetus.

1202/2001 Sosiaali- ja terveysministeriön asetus käyttöturvallisuustiedotteesta + asetus 1907/2006/EY.

128/2002 Sosiaali- ja terveysministeriön asetus nuorille työntekijöille vaarallisten töiden esimerkkiluettelosta.

Muut tiedot

Tämä käyttöturvallisuustiedote on laadittu niiden tietojen (esim. tekniset tiedotteet yms.) perusteella, jotka toimittaja on antanut käyttöön tiedotetta laadittaessa.

Osan 3 R-lausekkeiden sanamuoto

R21 Terveydelle haitallista joutuessaan iholle./Farligt vid hudkontakt.

R21/22 Terveydelle haitallista joutuessaan iholle ja nieltynä./Farligt vid hudkontakt och förtäring.

R34 Syövyttävää./Frätande.

R37/38 Ärsyttää hengityselimiä ja ihoa./Irriterar andningsorganen och huden.

R38 Ärsyttää ihoa./Irriterar huden.

R41 Vakavan silmävaurion vaara./Risk för allvarliga ögonskador.

R43 Ihokosketus voi aiheuttaa herkistymistä./Kan ge allergi vid hudkontakt.

R52/53 Haitallista vesieliölle, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä./Skadligt för vattenorganismer, kan orsaka skadliga långtidseffekter i vattenmiljön.

Seuraaviin kohtiin on tehty muutoksia

1, 2, 3, 4, 5, 6, 9, 11, 13, 14, 15, 16.